

Systemkontroll - en beskrivning av processen

Detta dokument är ett komplement till "Övergripande riktlinjer för kvalitetsuppföljning av auktorisation", punkt 8 - Systemkontroller. Dokumentet innehåller en beskrivning av processen för Srf konsulternas kvalitetsuppföljning av redovisningsbyråer/ lönebyråer/nätverk, så kallade systembyråer. Vid systemkontrollen granskar Srf konsulterna systembyråernas eget interna kvalitetskontrollsystem.

En förutsättning för systemkontroll är att redovisningsbyrå/lönebyrå/nätverket har ett av Srf konsulternas kvalitetsnämnd godkänt eget kvalitetskontrollsystem, se separat dokument *Förutsättningar för Systemkontroll*.

1. Kvalitetsuppföljning av systembyrå

Srf konsulternas kvalitetsnämnd ansvarar för kvalitetsarbetet och övervakar att systembyrå genomgår kvalitetsuppföljning. Det administrativa kvalitetsarbetet sköts av Srf konsulternas kvalitetsenhet. Det operativa kvalitetsarbetet sköts av personal från Srf konsulternas kvalitetsenhet och/eller anlitate kvalitetsrådgivare. En systemkontroll utförs vanligtvis av flera kvalitetsrådgivare.

Kvalitetsuppföljning av systembyråer genomförs minst vart sjätte år och utförs av oberoende/opartiska kvalitetsrådgivare.

Srf konsulternas kvalitetsenhet kontaktar företrädare för systembyrå för att informera om hur uppföljningen kommer att gå till samt vem/vilka som har utsetts till kvalitetsrådgivare. Om systembyrå anser att utsedd kvalitetsrådgivare inte bedöms vara opartisk, utses annan kvalitetsrådgivare.

Innan kvalitetsuppföljningen påbörjas ombeds systembyrå att inkomma med bl a nedan uppgifter.

- Väsentliga förändringar i systembyråns organisation gällande ansvar för den interna kvalitetskontrollen av redovisnings-/löneverksamheten som skett sedan Srf konsulternas senaste kvalitetsuppföljning.
- Förteckning över de auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter som har varit föremål för intern kvalitetskontroll under samtliga kontrollperioder sedan den senaste kvalitetsuppföljningen som genomfördes av Srf konsulterna. Av förteckningen ska framgå uppgift om intern kontrollperiod och resultatet av kontrollen (godkänt eller underkänt) för var och en, samt i förekommande fall, även:
 - vilka auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter som har underkänts i den interna kvalitetskontrollen och vilka åtgärder som har vidtagits,

Srf konsulterna

- vilka auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter som vid omkontroll har kvarstående brister som är allvarliga och vilka åtgärder som har vidtagits,
- vilka auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter som har slutat på systembyrån utan godkänt resultat vid den interna kvalitetskontrollen samt
- vilka auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter som inte har genomfört någon intern kvalitetskontroll och orsaken till detta.

Systembyrån ska också inkomma med ytterligare uppgifter enligt särskilt formulär som skickas ut till systembyrån i god tid inför systemkontrollen. Där efterfrågas bl a:

- Beskrivning av systembyråns organisation
- Systembyråns ägarbild
- Förteckning över ledande befattningshavare
- Systembyråns senaste upprättade årsredovisning
- Systembyråns riktlinjer och rutinbeskrivningar
- Kvalitetskontrollsystemets uppbyggnad och rutinbeskrivning
- Beskrivning av planerade interna kvalitetskontroller

2. Uppstart av kvalitetsuppföljning

Kvalitetsrådgivaren kontaktar den person som är ansvarig för systembyråns interna kvalitetskontrollsystem för att boka en tid för kvalitetsuppföljningen. Tid behöver även, i förekommande fall, bokas med befattningshavare som ansvarar för:

- Redovisningstjänster
- Lönetjänster
- Personalfrågor
- Utbildningsfrågor
- Oberoendefrågor

3. Genomförande av kvalitetsuppföljning

En systemkontroll kan ske genom ett fysiskt besök hos systembyrån eller via teams.

Kvalitetsuppföljningens syfte är att bedöma kvaliteten på systembyråns interna kvalitetskontrollsystem. Detta sker genom att Srf konsulterna genomför en sk verifiering, dvs en upprepad kontroll av ett urval av systembyråns internt genomförda kvalitetskontroller.

3.1 Uppföljning av kvalitetskontrollsystemet

Det interna kvalitetskontrollsystemet

Kvalitetsrådgivaren intervjuar företrädare för systembyrån och tar del av dokumentation som beskriver kvalitetskontrollsystemet samt bedömer om kvalitetskontrollsystemet kan anses tillräckligt för att, med rimlig säkerhet, kunna upptäcka ev. brister i kvaliteten på utförda redovisnings-/löneuppdrag.

Srf konsulterna

Det interna kvalitetskontrollsystemet ska vara detaljerat, strukturerat och dokumenterat. Är det helt eller delvis så bristfälligt och/eller ofullständigt att det inte motsvarar grundkraven, kan inte systembyråns interna kvalitetskontrollsystem godkännas. Företrädare för systembyrån har då möjlighet att ansöka om en ajournering, vilken beslutas av Srf konsulternas kvalitetsnämnd. Om ajournering inte är aktuellt, leder ett underkännande till omkontroll.

Kvalitetskontrollsystemets uppbyggnad

Följande huvudkriterier ska vara uppfyllda för att ett kvalitetskontrollsystem ska anses vara godtagbart:

- Systembyrån ska ha ett väl utvecklat kvalitetskontrollsystem.
- Kvalitetskontrollsystemet ska vara strukturerat på ett sådant sätt att samtliga auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter genomgår interna kontroller minst vart sjätte år.
- Kvalitetskontrollsystemet ska innehålla riktlinjer för intern kontroll av att samtliga redovisningskonsulter/lönekonsulter utför kunduppdragen enligt systembyråns rutiner.
- Kvalitetskontrollsystemet ska lägga stor vikt vid att väsentliga brister som har iakttagits ska rapporteras till ansvarig för kvalitetskontrollsystemet. Dessa brister ska leda till åtgärder på individ- och företagsnivå och utföras/följas upp inom en angiven tidsperiod.

Dessutom ska ytterligare ett antal kriterier uppfyllas.

- Kvalitetskontrollsystemets innehåll och uppbyggnad ska vara fastställt av ledningen för systembyrån samt vara dokumenterat. Det ska finnas checklistor eller motsvarande system som specificerar de områden som granskas i de interna kvalitetskontroller som genomförs och system för att auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter blir uttagna till kontroll med viss periodicitet.
- En särskilt utsedd person och/eller arbetsgrupp hos systembyrån ska ansvara för kvalitetskontrollsystemet. Det yttersta ansvaret ligger dock på redovisningsbyråns/lönebyråns/nätverkets styrelse.
- Auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter som godkändes vid tidigare genomförd intern kvalitetskontroll, men som hade väsentliga brister, bör bli föremål för tätare kontroller än vart sjätte år.
- Interna kvalitetskontroller ska ske enligt fastställda checklistor eller motsvarande system som specificerar de områden som granskas och ska, som huvudregel, utföras av särskilt utbildade redovisningskonsulter/lönekonsulter vilka inte är knutna till berört kontor och/eller redovisnings-/löneuppdrag. Minst ett kunduppdrag per auktoriserad redovisningskonsult/lönekonsult ska granskas vid systembyråns interna kontroll. Finns väsentliga brister i uppdraget ska ytterligare ett kunduppdrag tas ut för kontroll. Kvalitetskontrollsystemet kan under särskilda omständigheter godkännas även om kontroller genomförts av intern kontrollant från samma kontor som den granskade redovisningskonsulten/lönekonsulten. Förutsättningarna för ett sådant godkännande är, att det i Srf konsulternas urval för upprepade kontroller, ingår kontroll av alla interna kontrollanter som utför granskning av andra redovisningskonsulter/lönekonsulter på sitt eget kontor.

Srf konsulterna

- Särskilda regler ska finnas som anger hur interna kvalitetskontrollanter utses och utbildas. Så långt det är möjligt ska de interna kvalitetskontrollanterna inte kontrollera varandra.
- Gjorda iakttagelser med anledning av de interna kvalitetskontrollerna ska dokumenteras och delges kontrollerad redovisningskonsult/lönekonsult och systembyråns ledning/ansvarig för kvalitetskontrollsystemet. Rapporteringen ska vara skriftlig och kan ske i form av interna granskningsrapporter, PM och/eller kommentarer till checklistor eller motsvarande systemstöd.
- Systembyråns ledning/ansvarig för kvalitetskontrollsystemet ska kunna visa att väsentliga iakttagelser i kunduppdragen har lett till åtgärder i form av t ex omkontroll, kompletteringar i redovisnings-/löneuppdraget, handledning från kollega eller lämplig utbildning.
- Systembyråns ledning /ansvarig för kvalitetskontrollsystemet ska kunna visa att generella iakttagelser och påpekanden har lett till åtgärder i form av t ex kompletteringar av allmänna interna rutiner, förändringar i utbildningsplaner, regler om handledning, redovisnings-/löneteknik eller dokumentation.

Kvalitetsrådgivaren gör en bedömning av

- utformningen av systembyråns kvalitetskontrollsystem
- tillämpningen av systembyråns kvalitetskontrollsystem
- systembyråns genomförda åtgärder grundade på gjorda generella iakttagelser samt iakttagelser som berört enskilt uppdrag och enskild redovisningskonsult/lönekonsult
- systembyråns genomförda interna kvalitetskontroller genom verifiering, d v s upprepade kontroller av ett urval av systembyråns internt genomförda kvalitetskontroller.

Eventuella systematiska brister vad gäller uppbyggnaden av och innehållet i kvalitetskontrollsystemet, liksom eventuella brister vad gäller genomförandet av interna kvalitetskontroller, ska leda till att systembyråns kvalitetskontrollsystem underkänns. Orsaken är att det inte går att förlita sig på att systembyråns interna kvalitetskontroller genomförs enligt fastställda kvalitetskrav.

Vid utvärdering av systembyråns checklistor eller motsvarande system som specificerar de områden som granskas i de egna kontrollerna ska jämförelse ske med Srf konsulternas checklista/frågebatteri avseende kvalitetsuppföljning av auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter. I de fall systembyråns kvalitetssäkringssystem verkar vara ändamålsenligt i sin uppbyggnad, men individuella checklistor/motsvarande systemstöd för interna kvalitetskontroller saknas, eller att dessa uppvisar brister leder detta i normalfallet till att systemkontrollen inte kan godkännas.

Srf konsulterna

3.2 Verifiering av utförda kvalitetskontroller

Vid verifiering av systembyråns kvalitetskontrollsystem upprepar kvalitetsrådgivaren ett urval av systembyråns internt genomförda kvalitetskontroller. Vid upprepade kontroller tas inte i beaktande om den auktoriserade redovisningskonsulten/lönekonsulten fortfarande är anställd på systembyrån eftersom det är systembyråns kvalitetskontrollsystem som ska verifieras.

Kopia inhämtas av systembyråns checklista/motsvarande systemstöd, rapport samt beslut av genomförd intern kvalitetskontroll. Kvalitetsrådgivaren kontrollerar den auktoriserade redovisningskonsultens/lönekonsultens dokumentation i det kvalitetskontrollerade uppdraget för att bedöma att innehåll och slutsatser inte avviker på någon väsentlig punkt jämfört med vad som framkommit vid den upprepade kontrollen enligt Srf konsulternas checklista/frågebatteri avseende kvalitetsuppföljning av auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter.

Urvalet av kvalitetskontrollerade uppdrag ska vara varierat och representera systembyråns uppdrag. Om den kontrollerade systembyrån har flera kontor, genomförs kontroller för fler kontor än ett, så att eventuella skillnader i kvalitet mellan olika kontor inom systembyrån uppmärksammas.

Antalet upprepade kontroller bestäms av kvalitetsenheten med hänsyn tagen till systembyråns storlek. I normalfallet motsvarar antalet ca 10 % av systembyråns auktoriserade redovisningskonsulter.

Antal upprepade kontroller ska utökas vid följande situationer:

- ovan nämnda variationer i urvalet ska täckas
- kvalitetskontrollsystemet har tidigare inte kontrollerats och godkänts
- det råder osäkerhet gällande kvalitetskontrollsystemets funktion
- kontor inom systembyrån är självständiga företag/enheter
- andra situationer där svårigheter föreligger att bedöma kvaliteten

Dessutom ska alla interna kontrollanter som utför granskning av andra auktoriserade redovisningskonsulter/lönekonsulter på det egna kontoret ingå i urvalet.

3.3 Genomgång av utfallet av kvalitetsuppföljningen

Efter avslutad kvalitetsuppföljning blir ansvariga för systembyråns kvalitetskontrollsystem informerade om resultatet av uppföljningen.

Srf konsulterna

4. Rapportering från kvalitetsrådgivare

Efter slutförd kvalitetsuppföljning överlämnar kvalitetsrådgivaren ett utkast till rapport till systembyrån där möjlighet finns att, inom två veckor, inkomma med kommentarer. Den slutliga rapporten, innehållande kvalitetsrådgivarens bedömning om systembyrån blivit godkänd eller underkänd, överlämnas därefter till ansvariga för systembyråns kvalitetskontrollsystem.

5. Beslut av Srf konsulternas kvalitetsnämnd

Srf konsulternas kvalitetsnämnd fattar det slutgiltiga beslutet om godkänt eller underkänt resultat avseende genomförd kvalitetsuppföljning. I vissa fall kan kvalitetsnämnden behöva ställa kompletterande frågor till systembyrån innan beslut kan fattas.

6. Omkontroll

Om systembyrån inte har uppnått tillfredsställande kvalitetsnivå beslutar kvalitetsnämnden om underkänt resultat samt att en ny kvalitetsuppföljning ska genomföras inom ett år, en s k omkontroll. Av upprättad beslutsrapport framgår vilka brister som ska följas upp vid omkontrollen.

7. Kostnad för kvalitetsuppföljning

Ordinarie kvalitetsuppföljning är kostnadsfri för systembyrån. Däremot om ombokning av kvalitetsuppföljningen sker mer än två gånger kan systembyrån få betala för denna (se nedan). Om systembyrån begär en ajournering får de bekosta den mertid samt eventuella resekostnader som ajourneringen medför. Kostnad för omkontroll bekostas av systembyrån och uppgår till av Srf konsulterna fastställt arvode samt eventuella resekostnader. Även i det fall ett underkännande i allmänna kontroller leder till att systemkontrollen övergår till enskilda kontroller bekostas dessa enskilda kontroller av systembyrån med av Srf konsulterna fastställt arvode samt eventuella resekostnader. Under pågående kvalitetsuppföljning får kvalitetsrådgivaren inte ha några andra uppdrag gentemot systembyrån än kvalitetsuppföljningen.

Ombokning/avbokning av kvalitetsuppföljning

1. Vid en första ombokning/avbokning har systembyrån rätt att boka om tiden förutsatt att ombokning sker senast 7 dagar före bokad dag för kvalitetsuppföljning.
2. Vid en andra ombokning/avbokning ska det finnas särskilda skäl för detta. Ombokning måste även vid andra tillfället ske senast 7 dagar före bokad dag för kvalitetsuppföljning.
3. Vid en tredje ombokning/avbokning ska systembyrån betala för hela kvalitetsuppföljningen inklusive eventuella resekostnader.
4. En fjärde ombokning/avbokning leder i normalfallet till att rätten att vara systembyrå förverkas.

Srf konsulterna

8. Förverkan av rätten att vara systembyrå hos Srf konsulterna

Om systembyrån av något skäl inte fullföljer skyldigheten att genomgå kvalitetsuppföljning, leder detta i normalfallet till att rätten att vara systembyrå förverkas och får därmed följd effekter för de auktoriserade redovisningskonsulterna/lönekonsulterna på systembyrån.

Om en auktoriserad redovisningskonsult/lönekonsult på systembyrån som är medlem i Srf konsulterna utför ett grovt bristfälligt arbete ska Srf konsulternas kvalitetsnämnd överlämna information om detta till Srf konsulternas disciplinnämnd. Detsamma gäller om noterade brister inte har åtgärdats i samband med internt genomförd omkontroll av auktoriserad redovisningskonsult på systembyrån.